

Presentació dels dos llibres de Joan Peiró

MARGARIDA COLOMER I ROVIRA

Aquest any, per la diada de Sant Jordi, el Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell va decidir presentar els dos últims llibres sobre Joan Peiró: *Memòria de Joan Peiró i Belis*, de Pere Gabriel, Josep Puig i Pla i Maria Salicrú i Maltas i *Joan Peiró, afusellat* de Josep Benet i a cura de Josep Poca.

La presentació de l'acte va anar a càrrec del president de l'entitat Llorenç Soldevila i la coordinació la va fer Margarida

i a Argentona el dia 29 d'abril d'enguany fou el primer homenatge a una persona que va ser un exemple en la seva trajectòria sindicalista i la lluita a favor de les llibertats del nostre país.

La primera intervenció anà a càrrec de Pere Gabriel, gran coneixedor del moviment obrer al nostre país. Va fer una excel·lent síntesi sobre els valors de Joan Peiró com a sindicalista al capdavant de la CNT i en la lluita per una societat que va viure temps de canvis sobtats i radicals. Però Pere Gabriel va emfatitzar l'enfocament del projecte, va dir que estava contemplat com un estudi que tenia dues finalitats: la trajectòria sindicalista de Joan Peiró i la de com aquesta transcendia a tota la seva família com hereus dels valors i postulats del seu pare i fins i tot del seu avi.

Aquest segon objectiu es plasmà en l'estudi completíssim de Josep Puig, que investigà diverses persones de la família que adquireixen compromís sindical o polític en la lluita per les llibertats de Catalunya. Finalment, la Maria Salicrú retratà el pensament de Guillermina, filla de Joan Peiró, i de la seva filla i els seus néts. Va ser una cloenda d'estil literari fresc i entenedor, en què es va poder comprovar la hipòtesi del que explicava Pere Gabriel, que en una família popular també hi cap la possibilitat de mantenir un patrimoni ideològic transmès de generació en generació. En aquest cas el llegat no és arquitectònic ni de capital immobiliari o financer, és un patrimoni de valors

humans. Tal com va manifestar Pere Gabriel, la lectura del llibre ens podria ajudar a entendre els canvis substancials de la nostra societat, un exercici saludable per a moltes persones avui en dia, que tot i la crisi, molts encara defensen un capitalisme ultraconservador.

La presentació del segon llibre va anar precedida d'un homenatge a Josep Benet, qui va morir a finals del 2008 a punt de complir 88 anys. Josep Benet, des del dia 26 de gener de 1939, quan les tropes franquistes ocuparen Barcelona va dedicar tota la seva vida a treballar per recuperar el règim democràtic i la perduda llibertat nacional de Catalunya.

Com activista polític va ser militant d'Unió Democràtica de Catalunya. El seu màxim protagonisme polític el va tenir en la Transició, quan va representar com ningú la puixança de la Catalunya antifranquista: el 1977 va ser el senador més votat en tot l'Estat, dins la mítica candidatura de l'Entesa dels Catalans. El seu compromís amb les esquerres el va portar a enfrontar-se amb fermesa als intents de desactivar la força electoral i política de l'antifranquisme que encarnava l'Assemblea Democràtica. Primer, amb la seva oposició frontal a la política de Josep Tarradellas, el president de la Generalitat a l'exili, qui va pactar amb el govern Suárez i va entorpir la feina de l'Assemblea de Parlamentaris a l'hora d'elaborar l'Estatut d'Autonomia. I, finalment, quan va encapçalat la llista del PSUC en les primeres

Josep Poca ens va explicar que Josep Benet feia temps que tenia enllestida l'obra de Joan Peiró, només li faltava una última part per acabar de polir, però va decidir deixar-la i fer les seves pròpies memòries. No volia que una vegada mort li fessin les seves memòries i tergiversessin aspectes que considerava claus a la seva trajectòria

Colomer. Vàrem comptar amb l'assistència de les filles i nétes de Joan Peiró i amb l'esposa de Josep Benet, Florència Ventura.

En un primer moment teníem la pretensió de ser la primera població de Catalunya de fer aquesta presentació, però quan Mataró se'n va assabentar va posar-se en contacte amb els autors per concretar una data que fos anterior a la d'Argentona. Amb tot, Mataró ja havia fet diversos actes per en Joan Peiró

eleccions de 1980, perquè al seu parer, era qui representava més fidelment l'esperit de l'Assemblea de Catalunya.

Després que Jordi Pujol accedís a la presidència de la Generalitat va dedicar totes les seves energies a l'estudi de la història contemporània al "Centre d'Història Contemporània de Catalunya", des d'aquest centre va escriure les memòries de diversos personatges de la història del nostre país. La seva concepció unitària de la política es fa evident en el fet que en els seus estudis hi ha diversos personatges que van des de Carrasco i Formiguera fins a Joan Peiró. La seva primera obra fou *Maragall i la Setmana Tràgica*, que va anar seguida d'altres com la biografia del President Companys.

Josep Poca ens va explicar que Josep Benet feia temps que

tenia enllestida l'obra de Joan Peiró, només li faltava una última part per acabar de polir, però va decidir deixar-la i fer les seves pròpies memòries. No volia que una vegada mort li fessin les seves memòries i tergiversessin aspectes que considerava claus en la seva trajectòria. Josep Poca feia temps que ajudava Josep Benet a escriure i a posar en net tots els seus apunts. Va ser la persona indicada per posar a punt la publicació de l'estudi sobre Joan Peiró.

Aquest llibre comença explicant des del primer moment quan Joan Peiró s'encamina amb la seva família cap l'exili i quan fou detingut a França. Des d'aquest punt, narra de manera detallada totes les peripècies de Joan Peiró fins arribar al Consell de Guerra i a la inevitable pena de mort.

La descripció i l'anàlisi del Consell de Guerra és dut a terme

per part de l'autor d'una forma meticulosa, des de l'inici fins al darrer moment de ser afusellat a Paterna, el 1942. Joan Peiró va ser ministre d'Indústria en el govern republicà de Largo Caballero. El fet de ser ministre i la seva actitud de no voler col·laborar amb la Dictadura franquista van ser els detonants que el van conduir a la pena de mort i posterior afusellament. Va ser un Consell de Guerra, que com tots els d'aquell temps, estava mancat de justícia. Hi van participar 38 testimonis, molts d'ells ocupaven càrrecs importants a la Falange i a l'exèrcit i tots van declarar a favor de Joan Peiró. Amb aquest estudi Josep Benet demostra com en els consells militars del franquisme els crims esdevenien actes legals, i només tenien un objectiu, la venjança envers els vençuts de la guerra civil.

D'esquerra a dreta:
 Maria Salicrú, Pere Gabriel, Margarida Colomer, Josep Poca i Jodep Puig